

offnews.bg

11.11.2014 г.

**Мария Стоянова от СЕМ: Новините на турски не пречат, но не са ефективни
"Време е журналистите с различни имена да бъдат интегрирани в нюзрумовете"**

МАЯ МЛАДЕНОВА

Медийният експерт и член на Съвета за електронни медии (СЕМ) Мария Стоянова коментира нужни ли са новини на турски език в обществените медии и в какъв вид да са те.

В края на миналата седмица вицепремиерът Румяна Бъчварова обяви, че управляващите обмислят искането на Патриотичния фронт за спиране на емисията на турски език по БНТ 1 и евентуално прехвърлянето ѝ към регионалните програми. Междувременно Волен Сидеров ("Атака") предложи в Закона за радиото и телевизията (ЗРТ) да отпадне текстът, позволяващ новини на майчин език за малцинствата.

- Как гледате на дебата за свалянето на новините на турски език от ефира на БНТ1?

- С неразбиране, защото идва в много странно време. Ако това действително е толкова голям проблем за държавата, той може да бъде дискутиран в по-спокойна обстановка. Очевидно има необходимост от такъв разговор.

- Да останат ли според Вас новините на турски език в обществените медии и ако да, в сегашния си вид ли?

- Във вида си в момента - 10 минути в 16 ч - те са по-скоро безполезни. Ако целта им е да информират населението, то тогава тя не се постига. В 16 ч малко хора стоят пред телевизора и очакват да чуят какво се случва в България.

Тези новини служат да си измиваме ръцете пред света, когато стане въпрос за правата на малцинствата. А иначе имам усещането, че допринасят само за вътрешнополитически дисонанс.

Можем да се поучим от други държави с малцинства на своята територия - например от Австрия, която е с нашата големина. Във втората програма на своята обществена телевизия тя излъчва всяка неделя програми на езиците на малцинствата. Но наистина програми за интересни теми и събития, а не някакви новинки, които в нашия случай представляват превод от вече излъчваните новини по БНТ.

- Накратко казано, според Вас новините на турски трябва да бъдат трансформирани?

- Откакто съм член на СЕМ, винаги поставям въпроса за правата на българските малцинства пред колегите от Молдова, Украйна, Сърбия и настоявам нашите сънародници там да имат право на лицензии за програми на български език. Правейки го, знам, че винаги мога да дам ответния пример с новините на турски език.

Има и държави като Хърватия, която финансира издаването на чужди медии, в т.ч. и за българи в Хърватия.

- Приемате ли аргумента, че производството на емисията на турски език е скъпо?

- Мисля, че има някакво недоразумение. По начина, по който се правят в момента, тези новини не само че не са скъпи, а не струват нищо. Те не произвеждат продукт. Журналистическият продукт вече е произведен от репортерите на БНТ. Кадрите вече са заснети от камерите на БНТ. Нужно е само да се адаптират и преведат.

- Какво решение виждате Вие?

- Ако след предложението на Волен Сидеров отпадне текстът от ЗРТ, позволяващ новините на турски език, смятам, че няма да бъде голяма загуба. Първо, защото, ако се направи проучване, ще стане ясно колко малка е гледаемостта им.

Моето предложение е тези обучени професионални журналисти да бъдат пълноценно интегрирани в нюзрумовете на обществените телевизии. Смятам, че е дошло времето българите с различни имена също да представят новини на български. Така както това се случва например в bTV и това очевидно никого не дразни. Когато гледате на екран **Юксел Кадриев**, дори не забелязвате различното му име. Време е да го направят и БНТ и БНР, за да стане ясно, че наистина сме една държава и всеки има място според способностите и таланта си, а не самоцелно да се назначават хора. Време е да не се гордеем с хората с различните имена само когато печелят спортни титли за България. Когато става въпрос за развлечение, братята Халваджиян например са една от емблемите на тв програмите в момента. Хората с различни имена имат място и в новините.

Наскоро разговарях с молдовските колеги. Догодина те завършват процеса на цифровизация и с удоволствие биха качили на своя мултиплекс програма на български език. Защо при нас това да не е нормално?

- СЕМ ще вземе ли отношение в дебата за свалянето на новините на турски?

- Бяхме поканени от парламента по съгласувателна процедура да представим своето становище по предложението на Волен Сидеров. Мнението ни е, не се налага корекция в ЗРТ предвид съществуващото законодателство - Конституцията, рамковите конвенции за малцинствата, Всеобщата декларация за правата на човека, Европейската харта за правата на човека. Ще ми се да вярвам, че въпросът трябва да се реши по-скоро в медийните среди, за да се стигне до професионални и рационални решения, а не емоционални.